

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен
„Доктор“

Професионално направление: 4.4. Науки за земята

Научна специалност: Петрология

Автор на дисертационния труд: маг. инж. **Камелия Янкова Маринова**

Тема на дисертационния труд: **Минералого-петрографско изследване на артефакти от култови обекти (втората половина на II хил. пр. Хр. - I хил. пр. Хр.) в Източните Родопи, Южна България**

Научен ръководител: **доц. д-р Стефка Димитрова Приставова**

Научен консултант: **доц. д-р Георги Нехризоз**

Автор на становището: **доц. д-р Юлия Милчева Цветкова**

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на заповед № Р-1059/18.12.2019 г. на ректора на МГУ „Св. Иван Рилски“ и в съответствие с решение на ФС на ГПФ от 18.12.2-19 г. (Протокол № 11).

Представеният дисертационен труд на Камелия Янкова Маринова е разработван към Катедра „Минералогия и Петрография на Геологопроучвателния Факултет към МГУ „Св. Иван Рилски“. Поставената тема „Минералого-петрографско изследване на артефакти от култови обекти (втората половина на II хил. пр. Хр. – I хил. пр. Хр.) в Източните Родопи“ представлява сама по себе си едно изключително актуално междудисциплинно проучване, при което чрез изследователската методология и приложените минераложки и петрографски анализи са изследвани керамични артефакти от редица археологически обекти в Източните Родопи, с оглед полагане на основите на база данни за минераложките и химичните характеристики на керамичната продукция от Късната Бронзова и Ранната Желязна епоха (втората половина на II – първата половина на I хил. пр. Хр.) в изследвания регион. Разработването на темата е основна предпоставка за последващо комплексното изучаване на технологичните особености на керамичното производство на тогавашното население на древна Тракия и придобиването на по-детайлни наблюдения върху ежедневната им култура, организация на бита и обществото като цяло – въпроси, стоящи сред прерогативите на археологическата наука, която обаче в случая без помощта на подобни изследвания не е способна да даде аргументиран отговор. Казаното до тук има за цел да подчертае иновативността на разработената тема на колежата Маринова, която се явява една добра илюстрация на сътрудничеството между двете научни дисциплини петрология и археология. Такова проучване изисква не само необходимите професионални познания в областта на петрологията, но и усвояването на специфичната терминология на археологията, което предизвикателство докторантката е приела и се е справила с лекота.

Дисертационният труд се състои от 210 компютърни страници, от които 183 текст, с интегрирани в него 79 фигури, 21 диаграми и 21 таблици, солидна библиография от над 130 заглавия на български и чужди езици, както и две таблични приложения с подробен опис на анализиранияте проби за местонамирането им и препратка към номера на анализ.

Текстът е систематично организиран. Във въведението са посочени мотивите за предприемането на изследването и накратко представен методологическият подход. В първите две глави са направен историографски преглед на геоархеологическите проучвания в изследвания район и са представени накратко седемте археологически обекта, от които произхождат взетите за анализ проби (с. 7-19). Същинската част на текста представляват следващите глави, в които са представени последователно геоложката обстановка и степента на проученост на района, приложените методи на изследване и са коментирани придобитите резултати (с. 20-167). Особено ценни от гледна точка на археологията са наблюденията относно приложимостта на използваните методи при конкретното изследване – наред с макроскопските и статистически обработки, такива като химичен, рентгено-флуоресцентен анализ, сканираща електронна микроскопия, рентгенодифракционен метод, инфрачервена и Раманова спектроскопия, рентгенова томография. Така например, XRF анализът, който принципно е за предпочитане като недеструктивен и бърз начин за определяне на качествения състав на изследвания материал, се оказва неинформативен поради спецификите на керамичните артефакти. Извършените анализи и придобитите резултати позволяват на колежата Маринова за обобщени своите наблюдения в заключение и да направи съответните изводи, като предложи потенциалните райони източници на суровина при отделните археологически обекти (срв. напр. с. 174 и сл.). В повечето случаи тя е определена като такава с местен характер, т.е. произхождаща в близост до обекта, но също така да се разграничат и такива фрагменти с „импортен“ характер (напр. при Ада тепе, с. 174 и 181). Извършените анализи позволяват да се придобият конкретни наблюдения относно температурата на изпичане, използвани пигменти при керамиката, използвани опостнителни на глинено тесто. Систематизираните научно-приложни приноси на дисертацията, както и проведените изследвания са ясна демонстрация на реализирания научен успех на докторантката и представляват начална стъпка към съставянето на база данни на химичния състав на керамичните артефакти от Ранната Желязна епоха, обогатявана и прецизирана с бъдещи подобни изследвания.

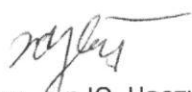
Направената справка с приложената програма за проверка за плагиатство <https://webavtor.com> съгласно правилата на МГУ "Св. Иван Рилски" показва, че текстът няма съвпадения и представлява оригинална авторска разработка. Авторефератът (с общ обем от 44 стр.) отразява адекватно основните моменти от разработката, като особено полезно е включването в него на основни илюстрации и диаграми.

Представените документи показват, че Камелия Маринова е автор на 10 публикации, разработени в съавторство, три от които са по темата на дисертацията, т.е. колежата покрива наукометричните показатели за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ посочени в ЗРАСРБ. Паралелно с това, те илюстрират колежата като изграден учен. Всичко това ми позволява да дам своята положителна оценка на кандидата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 4.4. Науки за земята.

1.2.2020 г.

София

Изготвил становището:

/доц. д-р Ю. Цветкова/